

Minister van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
29 juni 2023

Ons kenmerk

...

nota

Aanbieding Jaaroverzicht 2022 Financial Intelligence Unit-
Nederland (FIU-Nederland)

1. Aanleiding

Op grond van artikel 13, aanhef en onder i van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) wordt het jaaroverzicht door de Financial Intelligence Unit- Nederland (hierna: FIU-Nederland) aan u aangeboden en ter kennisname toegestuurd aan de Minister van Financiën. In de memorie van toelichting bij deze wet staat aangegeven dat het jaaroverzicht vervolgens door u wordt aangeboden aan de Tweede Kamer.

2. Geadviseerd besluit en kernpunten

Met deze nota wordt aan u het Jaaroverzicht 2022 van de FIU-Nederland aangeboden en wordt u gevraagd akkoord te gaan met verzending hiervan met bijgesloten aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer.

Wat betreft de exacte datum van verzending van de brief vindt nadere afstemming plaats tussen DGO, DBO, DCOM en FIU-Nederland

Naast de aanbieding van het jaaroverzicht wordt u gevraagd om akkoord te gaan met het opnemen van de volgende aandachtspunten in de aanbiedingsbrief:

- De trend van het *oplopende* aantal meldingen van ongebruikelijke transacties en de verklaring van deze toename (zie toelichting);
- De *daling* t.o.v. de voorgaande twee jaren van het aantal door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties (zie toelichting).
- De significante stijging van de *waarde* van de verdacht verklaarde transacties naar bijna 30 miljard euro (zie toelichting);
- Benoemen van de structureel aan FIU-Nederland toegekende middelen vanuit de DGO-gelden, waardoor de FIU-Nederland in 2022 in capaciteit heeft kunnen uitbreiden en investeringen in technologie heeft kunnen realiseren. FIU-Nederland spreekt in het jaaroverzicht positief over de toekenning van extra gelden en de daardoor mogelijk gemaakte investeringen in capaciteit, technologie, kennis en expertise.
- U wordt geadviseerd het belang van het versterken van de effectiviteit van de meldketen te benoemen: meer inzicht krijgen in het gebruik van verdachte transacties door de (bijzondere) opsporingsdiensten. Hierbij

wordt verwezen naar het in 2022 opgestarte traject Ketenversterking verdachte transacties. Dit traject moet ook leiden tot het vergroten van de mogelijkheden om inzichten vanuit het gebruik van de ongebruikelijke en verdachte transacties terug te koppelen aan de meldingsplichtige instellingen, de zogenoemde feedbackloop. Dit helpt de meldingsplichtige instellingen, waaronder banken, met het effectiever vormgeven van hun poortwachtersfunctie.

- Tot slot wordt de internationale samenwerking van de FIU-Nederland kort aangestipt, onder andere in de *working group* waarin FIU-Nederland participeert, en welke gericht is op het verstevigen van de internationale samenwerking die te maken heeft met de huidige sancties tegen Russische en Belarussische entiteiten en individuen.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
29 juni 2023

Ons kenmerk
4711072

4. Toelichting jaaroverzicht 2022 FIU-Nederland

Uit het jaaroverzicht van 2022 blijkt dat het aantal gemelde ongebruikelijke transacties is gestegen en het aantal verdacht verklaarde transacties is gedaald. In totaal zijn er bijna 2 miljoen ongebruikelijke transacties gemeld, en er zijn 91.893 transacties verdacht verklaard. In 2021 was het aantal ongebruikelijke transacties 1,2 miljoen, en zijn er 96.676 verdacht verklaard. Voornamelijk het aantal meldingen van ongebruikelijke transacties vanuit de banken en de Payment Service Providers (PSP's) is gegroeid, hetgeen grotendeels wordt verklaard door onder andere de organisatorische groei van één bank in het bijzonder en het feit dat deze bank geen *samengestelde* meldingen van transacties doet aan de FIU-Nederland. Ongebruikelijke transacties die samenhangen worden door deze bank in tegenstelling tot andere banken niet gebundeld/samengesteld gemeld, maar per transactie afzonderlijk.

De daling in het aantal verdacht verklaarde transacties ten opzichte van 2020 en 2021 wordt door FIU-Nederland verklaard door het feit dat voorgaande jaren als piekjaren kunnen worden beschouwd, met name vanwege de doorontwikkeling van de semiautomatische dossiervorming, de vooruitgang in criminologische data-analyse wat resulteerde in nieuwe inzichten en dossiers gericht op mogelijke fraude met steungelden omtrent Covid-19. In 2022 is er absoluut gezien een daling waar te nemen in het aantal verdachte transacties. Echter, wanneer de FIU-Nederland corrigeert voor deze pieken, kan een lichte stijging in het aantal verdacht verklaarde transacties en dossiers worden vastgesteld. Een stijging die, zo constateert de FIU-Nederland, een structureel karakter heeft gekregen ten opzichte van de periode voordat de FIU-Nederland in capaciteit en technische mogelijkheden werd uitgebreid.

De totale waarde van de verdacht verklaarde transacties bedroeg in 2022 bijna 30 miljard euro. Dit is een significante stijging ten opzichte van 2021, toen de waarde van de verdacht verklaarde transacties ruim 15 miljard euro bedroeg. De stijging wordt verklaard door een zeer beperkt aantal transacties met gezamenlijk een uitzonderlijk hoge waarde van meer dan 20 miljard euro. FIU-Nederland merkt hierover op dat deze transacties vaak onderdeel zijn van internationale onderzoeken en betrekking hebben op geldstromen die door ons financiële stelsel gaan, maar niet altijd in Nederland blijven.

In 2018, 2019 en 2020 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld aan de FIU-Nederland in het kader van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, witwassen (totaal 29 mln. euro, waarvan 13 fte voor FIU-NL) en cybercrime. Het laatste deel van de daaruit gefinancierde capaciteitsuitbreiding

naar in totaal 90 fte heeft in 2022 zijn beslag gekregen. Vervolgens zijn met Prinsjesdag 2021 extra middelen beschikbaar gesteld voor de brede aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, onder meer voor de FIU-Nederland. Een deel daarvan ziet op technologische intensivering (2,5 mln euro). Ook wordt de capaciteit de komende jaren verder versterkt met circa 25 fte (oplopende reeks tot uiteindelijk 2,35 mln euro vanaf 2026), bovenop de voornoemde 90 fte en wordt er 60.000 euro/0,5 fte voor de spoedbevriezingsbevoegdheid toegekend. Tot slot zijn uit de coalitieakkoordgelden voor de aanpak van ondermijning in 2023 extra middelen toegekend aan FIU-Nederland, politie, FIOD en OM in het kader van het beter zicht krijgen op het gebruik van door de FIU-Nederland verdacht verklaarde transacties en het vergroten van de feedbackloop richting banken.

FIU-Nederland spreekt in het jaaroverzicht positief over de toekenning van extra gelden en de daardoor mogelijk gemaakte investeringen in capaciteit, technologie, kennis en expertise.

**Directoraat-Generaal
Ondermijning**

Datum
29 juni 2023

Ons kenmerk
4711072

4.4 Afstemming

Het jaaroverzicht is opgesteld door de FIU-Nederland. De aanbiedingsbrief is opgesteld door DGO en afgestemd met FIU-Nederland, politie, NCTV en het ministerie van Financiën.

4.8 Communicatie

Nadat u kennis hebt genomen van het jaaroverzicht, zal het jaaroverzicht 2022 aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Dan zal het jaaroverzicht tevens op de FIU-website worden gepubliceerd. Dit laatste zal met een persbericht gepaard gaan. De inhoud daarvan wordt afgestemd met de Directie Communicatie van JenV.

Bijlagen

U treft de volgende bijlagen aan:

Bijlage 1: Jaaroverzicht 2022 FIU-Nederland

Bijlage 2: Concept-aanbiedingsbrief van het Jaaroverzicht 2022 van u aan de Tweede Kamer

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Alles uit deze nota mag openbaar worden gemaakt, behalve de persoonsgegevens van de ambtenaren. Deze zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.